

PRIIMTI TEKSTAI

P9_TA(2021)0453

Intelektinės nuosavybės veikslių planas ES ekonomikai gaivinti ir jos atsparumui didinti

2021 m. lapkričio 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl intelektinės nuosavybės veikslių plano ES ekonomikai gaivinti ir jos atsparumui didinti (2021/2007(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 25 d. Komisijos komunikatą „ES vaistų strategija“ (COM(2020)0761),
- atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 19 d. Komisijos komunikatą „Europos duomenų strategija“ (COM(2020)0066),
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 25 d. Komisijos komunikatą „Viso ES inovacinio potencialo išnaudojimas. Intelektinės nuosavybės veikslių planas ES ekonomikai gaivinti ir jos atsparumui didinti“ (COM(2020)0760),
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija), ypač į jos 17 straipsnio 2 dalį,
- atsižvelgdamas į Susitarimą dėl bendro patentų teismo¹,
- atsižvelgdamas į 1995 m. Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) Sutartį dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba (TRIPS sutartį),
- atsižvelgdamas į Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (PINO) Lisabonos susitarimo dėl kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų Ženevos aktą, įsigaliojusį 2020 m. vasario 26 d.²,
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė³,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/933, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 469/2009 dėl

¹ OL C 175, 2013 6 20, p. 1.

² OL L 271, 2019 10 24.

³ OL L 57, 2021 2 18, p. 17.

medicinos produktų papildomos apsaugos liudijimo¹,

- atsižvelgdamas į 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/790 dėl autorių teisių ir gretutinių teisių bendrojoje skaitmeninėje rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 96/9/EB ir 2001/29/EB²,
- atsižvelgdamas į 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/27/EB, iš dalies keičiančią Direktyvą 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus³,
- atsižvelgdamas į 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo⁴,
- atsižvelgdamas į 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 98/71/EB dėl teisinės dizaino apsaugos⁵,
- atsižvelgdamas į 2001 m. gruodžio 12 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 6/2002 dėl Bendrijos dizaino⁶,
- atsižvelgdamas į Komisijos 2009 m. farmacijos sektoriaus tyrimo ataskaitą,
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario mėn. bendrą Europos patentų tarnybos (EPT) ir Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos (EUIPO) įmonių lygmens analizės ataskaitą dėl intelektinės nuosavybės teisių ir įmonių veiklos rezultatų Europos Sąjungoje,
- atsižvelgdamas į Komisijos atliktą ES teisės aktų dėl dizaino apsaugos įvertinimą,
- atsižvelgdamas į Tarybos išvadą dėl ES prioritetų kovos su sunkių formų ir organizuotu nusikalstamumu srityje, skirtų 2022–2025 m. EMPACT, nustatymo,
- atsižvelgdamas į 2019 m. sausio mėn. Europos Parlamento užsakytą išsamią analizę „Standartiniai esminiai patentai ir daiktų internetas“,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. birželio 9 d. rezoliuciją dėl ES veiksmų plano siekiant iš naujo sutarti dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo⁷,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 20 d. rezoliuciją dėl intelektinės nuosavybės teisių plėtojant dirbtinio intelekto technologijas⁸,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. gegužės 19 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl sporto renginių organizatorių iššūkių skaitmeninėje aplinkoje⁹,

¹ OL L 153, 2019 6 11, p. 1.

² OL L 130, 2019 5 17, p. 92.

³ OL L 136, 2004 4 30, p. 34.

⁴ OL L 157, 2004 4 30, p. 45.

⁵ OL L 289, 1998 10 28, p. 28.

⁶ OL L 3, 2002 1 5, p. 1.

⁷ OL C 407, 2016 11 4, p. 25.

⁸ OL C 404, 2021 10 6, p. 129.

⁹ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0236.

- atsižvelgdamas į savo 2015 m. spalio 6 d. rezoliuciją dėl galimybės Europos Sąjungos geografinės nuorodos apsaugą taikyti ir ne žemės ūkio produktams¹ ,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. liepos 10 d. rezoliuciją dėl ES visuomenės sveikatos strategijos po COVID-19² ,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Vystymosi, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos, Žemės ūkio ir kaimo plėtros bei Kultūros ir švietimo komitetų nuomones,
 - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą (A9-0284/2021),
- A. kadangi subalansuota intelektinės nuosavybės teisių apsauga ir užtikrinimas yra labai svarbūs Europos ekonomikai, taip pat ES atsigavimui ir atsparumui, visų pirma COVID-19 pandemijai;
 - B. kadangi COVID-19 pandemija parodė, kokia svarbi yra intelektinės nuosavybės apsaugos politika, nes jai kilus paaiškėjo, kad reikia veiksmingų priemonių siekiant spręsti vakcinų nuo COVID-19 trūkumo problemą, ji sukėlė grėsmę visų kultūros ir kūrybos sektorių darbuotojų pragyvenimui ir dėl jos jie neteko esminių pajamų;
 - C. kadangi 2008 m. ekonomikos krizė padarė kur kas mažesnę poveikį investicijoms į nematerialųjį turtą, taip parodant intelektinės nuosavybės turto potencialą užtikrinti ekonomikos stabilumą ir augimą, taip pat teigiamą ryšį tarp intelektinės nuosavybės teisių ir užimtumo kokybės bei stabilumo; kadangi tyrimai rodo, kad intelektinės nuosavybės teisėmis besinaudojančios įmonės auga sparčiau, yra atsparesnės ekonomikos nuosmukiui, didina įmonių vertę ir stiprina savo padėtį bendrojoje rinkoje; kadangi šie faktai taip pat rodo, kad svarbu skatinti MVĮ apsaugoti savo intelektinės nuosavybės teises ir būti jų savininkėmis bei šioms įmonėms padėti;
 - D. kadangi per pirmuosius 2021 m. mėnesius intelektinės nuosavybės registracija šiek tiek išaugo, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu 2020 m.; kadangi tvarus ir skaitmeninis ekonomikos atsigavimas po COVID galėtų būti grindžiamas intelektinės nuosavybės teisėmis; kadangi per dabartinę COVID-19 pandemiją skubių pranešimų apie pavojingus produktus sistema (RAPEX) užregistruotas nerimą keliantis didžiausias iki šiol matytas perspėjimų skaičius;
 - E. kadangi nuolat įregistruojama daugiau intelektinės nuosavybės ir dėl nacionalinių teisės aktų skirtumų bendroji rinka tebėra susiskaidžiusi; kadangi ir toliau reikalingos lygiagrečios nacionalinės patvirtinimo procedūros ir Europos patentų ginčų nagrinėjimas; kadangi išlieka spragų, visų pirma vykdymo užtikrinimo srityje, kurios gali trukdyti plėtoti įmones, ypač labai mažas, mažąsias ir vidutines įmones (MVĮ), riboti vartotojų galimybes įsigyti naujoviškų ir saugių produktų ir užkirsti kelią socialinių problemų sprendimui pasitelkiant inovacijas;
 - F. kadangi žinioms imlūs pramonės sektoriai yra augimo ir klestėjimo šaltinis; kadangi, kaip matyti iš Europos patentų tarnybos (EPT) ir ES intelektinės nuosavybės tarnybos (EUIPO) 2019 m. sektoriaus lygmens analizės ataskaitos, 2012–2016 m. juose sukurta

¹ OL C 349, 2017 10 17, p. 2.

² OL C 371, 2021 9 15, p. 102.

beveik 30 proc. visų darbo vietų ir beveik 45 proc. visos ekonominės veiklos (BVP) ES¹; kadangi intensyvaus naudojimosi intelektinės nuosavybės teisėmis sektoriai sudaro 93 proc. viso ES prekių eksporto į kitas pasaulio šalis;

- G. kadangi pagal Chartijos 17 straipsnį intelektinė nuosavybė yra viena iš pagrindinių teisių;
- H. kadangi žiniomis grindžiamos pramonės plėtra ir pažanga labai priklauso nuo intelektinės nuosavybės teises reglamentuojančių taisyklių, ypač nuo veiksmingos apsaugos užtikrinimo taikant veiksmingus teisės aktus dėl patentų, prekių ženklų, dizaino, autorių teisių ir gretutinių teisių, geografinių nuorodų ir augalų veislių apsaugos, taip pat tinkamai ir suderintai taikant komercinių paslapčių apsaugos taisykles;
- I. kadangi intelektinės nuosavybės sistemos prisideda prie naujų vaistų kūrimo, o intelektinės nuosavybės paskatos yra svarbios siekiant užtikrinti veiksmingą prieigą prie vaistų už prieinamą kainą; kadangi nauji vaistai turi atitikti tarptautinę žmogaus teisių teisę, viešąją tarptautinę teisę ir visuomenės sveikatos reikalavimus;
- J. kadangi Europos novatoriai pirmauja ekologiškų technologijų srityje, jiems priklauso didžioji dalis ekologiškų patentų ir tvirti intelektinės nuosavybės portfeliai tokiose technologijose kaip prisitaikymas prie klimato kaitos, anglies dioksido surinkimas ir saugojimas, vandens ir atliekų tvarkymas;
- K. kadangi reikia skatinti mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatų panaudojimą ir diegimą Europoje, kaip rodo tai, kad dirbtinio intelekto srityje tik nedidelė dalis patentų pareiškėjų visame pasaulyje yra europiečiai, nors didelė dalis didelės vertės dirbtinio intelekto publikacijų yra iš Europos;

Bendrosios nuostatos

1. remia Komisijos siekį įgyvendinti savo 2020 m. lapkričio mėn. intelektinės nuosavybės veiksmų plano tikslus, nes tvirta, subalansuota ir patikima intelektinės nuosavybės teisių apsauga nacionaliniu, Europos ir tarptautiniu lygmenimis, kuri sudaro sąlygas investicijų gražai, yra ypač svarbi ekonominiam ir socialiniam atsigavimui nuo COVID-19 ir kitų pasaulinių krizių ir ilgalaikiam atsparumui joms, kad ES galėtų reaguoti į krizes greitai ir laikydamasi Reglamento (ES) 2021/241, kuriuo sukuriama ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė², principų, ir užtikrina teisinį tikrumą ir atitiktį Europos teisės aktams, taip pat padeda kurti skaitmeninę ir pasauliniu mastu konkurencingą tvarią ekonomiką Europoje, kurioje inovacijomis taip pat siekiama prisidėti prie visuomenės gerovės;
2. pripažįsta, kad intelektinės nuosavybės teisių apsauga skatinama kūrybinė, išradinga ir naujoviška veikla, taip suteikiant tokios veiklos teikiamą naudą kuo didesniam žmonių skaičiui; pažymi, kad ši veikla leidžia išradėjams, novatoriams ir autoriams gauti

¹ EPT-EUIPO, *IPR-intensive industries and economic performances in the EU: Industry-level analysis report* („Intensyvaus naudojimosi intelektinės nuosavybės teisėmis sektoriai ir ekonominės veiklos rezultatai ES: sektoriaus lygmens analizės ataskaita“), trečias leidimas, 2019 m. rugsėjo mėn.

² OL L 57, 2021 2 18, p. 17.

kompensaciją už savo kūrybines pastangas; ragina Komisiją toliau remti Europos įmonių gebėjimą diegti inovacijas remiantis išsamia intelektinės nuosavybės sistema, kad būtų išlaikyta veiksminga jų investicijų į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą apsauga, licencijavimu užtikrinama sąžininga grąža, toliau plėtojami atvirieji technologijų standartai, kuriais remiama konkurencija ir pasirinkimas ir užtikrinamas ES pramonės dalyvavimas kuriant pagrindines technologijas pasauliniu lygmeniu;

MVĮ ir intelektinės nuosavybės apsauga

3. pabrėžia, kad intelektinės nuosavybės teisės teikia daug naudos mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) ir labai mažoms įmonėms; pabrėžia, kad intensyviau naudojimosi intelektinės nuosavybės teisėmis sektoriai siūlo kokybiškesnes darbo vietas, kuriose užtikrinamos geresnės darbo sąlygos ir didesnis atlyginimas; pažymi, kad intelektinės nuosavybės teises turinčios MVĮ gauna iki 68 proc. didesnes pajamas vienam darbuotojui ir moka 20 proc. didesnę darbo užmokestį nei MVĮ, kurios jų neturi; todėl yra susirūpinęs dėl to, kad daugeliui MVĮ sunku nustatyti savo intelektinės nuosavybės strategiją ir valdyti savo intelektinės nuosavybės teises; taigi, palankiai vertina intelektinės nuosavybės čekius, išankstinės intelektinės nuosavybės teisių patikrą (angl. *IP Scan*) ir kitas Komisijos ir EUIPO iniciatyvas, kuriomis siekiama remti paprastas registracijos procedūras ir mažus administracinius mokesčius labai mažoms įmonėms ir MVĮ ir padėti joms kuo geriau pasinaudoti savo intelektine nuosavybe; prašo Komisijos, Europos patentų tarnybos (EPT) ir Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos (EUIPO) apsvarstyti galimybę šias iniciatyvas taikyti visų rūšių intelektinės nuosavybės objektams ir nustatyti tolesnes priemones, kuriomis būtų skatinama intelektinės nuosavybės teisių registracijos nauda plėtojant MVĮ veiklą;
4. yra įsitikinęs, kad parama MVĮ, įskaitant finansines ir nefinansines priemones, yra teisingas būdas suteikti joms geresnes žinias ir joms sudaryti sąlygas geresnei prieigai prie intelektinės nuosavybės teisių ir kad šiame kontekste itin svarbios Sąjungos finansinės ir teisinės priemonės; todėl ragina Komisiją ir EUIPO toliau įgyvendinti MVĮ ir labai mažoms įmonėms skirtas intelektinės nuosavybės valdymo paramos priemones ekonomikos gaivinimo kontekste, įskaitant vieno langelio principu grindžiamos prieigos prie informacijos apie intelektinę nuosavybę, su ja susijusių paslaugų ir konsultacijų užtikrinimą; pabrėžia, kad ši parama padės pritraukti ir skatinti visas nacionalines ir regionines Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tinklo (EUIPN) narių iniciatyvas;
5. yra susirūpinęs dėl to, kad, nors nematerialusis turtas yra vertingiausias turtas, tik kelios Europos MVĮ apie tai žino ir naudojami savo intelektine nuosavybe, bandydamos gauti finansavimą; todėl palankiai vertina paskelbtą Europos intelektinės nuosavybės informacijos centrą kaip vieną iš daugelio priemonių, kuriomis bus užtikrinta, kad Europa toliau pasinaudotų žinių, kurias mūsų įmonės nuolat kuria, plėtoja ir kuriomis dalijasi, verte ir kad jos turėtų reikiamų priemonių ir informacijos arba aktyviau valdytų šiuos išteklius; pabrėžia, kad naudingieji modeliai užtikrina greitą ir nebrangią techninių išradimų apsaugą ir yra labai patrauklūs MVĮ; todėl ragina valstybes nares, kurios dar nesiūlo šios priemonės, ją sukurti ir ragina Komisiją apsvarstyti galimybę įdiegti ES lygmens naudingojo modelio apsaugą, kurios šiuo metu nėra;

Bendrojo patento dokumentų rinkinys

6. pabrėžia, kad bendrojo patento dokumentų rinkiniu, kuris apima bendro galiojimo Europos patentą (bendrąjį patentą) ir Bendrą patentų teismą, siekiama padidinti patentų apsaugos veiksmingumą, taip pat užtikrinti, kad ginčų sprendimas visoje Europoje būtų suprantamas, vengiant lygiagrečių procedūrų valstybėse narėse, ir pigesnis, mažinant teisines išlaidas, taip pat prieinamesnis ir veiksmingesnis, taip didinant teisinį tikrumą; todėl prašo dalyvaujančiųjų valstybių narių, dar neratifikavusių Susitarimo dėl bendro patentų teismo ir jo protokolo dėl laikino taikymo, kuo skubiau tai padaryti arba kitais būdais patvirtinti, jog jos išsipareigoja laikinai jį taikyti, kad būtų galima greitai pradėti taikyti Bendrojo patento dokumentų rinkinį;
7. pabrėžia, kad bendras patentas yra papildoma galimybė kartu su nacionaliniais patentais, ir ragina valstybes nares, kurios dar nedalyvauja tvirtesniame bendradarbiavime kuriant bendrą patentinę apsaugą ir (arba) dar neprisijungė prie Susitarimo dėl bendro patentų teismo, tęsti procesą, kurio rezultatas būtų visapusiškas dalyvavimas; primena, kad novatoriškoms MVĮ naudinga nuosekli Europos patentų sistema, ir pabrėžia, kad Susitarimas dėl bendro patentų teismo ir jo darbo tvarkos taisyklės yra kruopščiai subalansuotas sprendimas, atspindintis pagrindinius Sąjungos proporcingumo, lankstumo, sąžiningumo ir teisingumo principus; atkreipia dėmesį į mokesčių sumažinimą ir mokesčių grąžinimą MVĮ pagal Bendro patentų teismo darbo tvarkos taisykles;
8. palankiai vertina vieno langelio principu veikiančią alternatyvaus ginčų sprendimo sistemą, kuri turi būti sukurta pagal Susitarimo dėl bendro patentų teismo 35 straipsnį, nes tai netrukdo dabartinėms nacionalinėms sistemoms, kad nebūtų pažeista šalių teisė į teisingumą; prašo valstybių narių sudaryti sąlygas tam, kad būtų greitai sukurtas tarpininkavimo ir arbitražo centras ginčams dėl patentų spręsti, ir ragina Komisiją įvertinti, ar vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu šis centras galėtų nagrinėti visus ginčus dėl intelektinės nuosavybės; palankiai vertina valstybių narių pastangas rasti tinkamus sprendimus, kaip įveikti „Brexit“o“ padarinius;

Papildomos apsaugos liudijimai

9. pabrėžia, jog ES taikoma papildomos apsaugos liudijimų (PAL) tvarka yra nepaprastai praktiška, tačiau nukenčia dėl to, kad yra fragmentiškai įgyvendinama valstybėse narėse; primygtinai ragina Komisiją parengti gaires valstybėms narėms ir spręsti šio susiskaidymo problemą, be kita ko, pateikiant pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, pagrįstus išsamiu poveikio vertinimu;
10. pripažįsta, kad Bendrojo patento dokumentų rinkinyje nėra numatytas bendras PAL dokumentas, ir ragina valstybes nares paremti tokio dokumento sukūrimą kaip logišką bendros patentinės apsaugos papildymą;
11. nesant bendro PAL dokumento, prašo Komisijos užtikrinti būsimą bendrojo patento ir šiuo metu ES galiojančios PAL tvarkos suderinamumą, paaiškinant, kad nacionaliniai patentų biurai gali išduoti nacionalinius PAL bendrojo patento pagrindu;
12. palankiai vertina tai, kad Komisija nori įvertinti galimą pasiūlymo dėl bendro PAL poveikį; pažymi, kad bendro PAL dokumentas su sustabdymo sąlyga, atsižvelgiant į oficialų sprendimą nacionaliniu lygmeniu, galėtų būti įvestas dar prieš įsigaliojant bendrajam patentui, todėl siūlo apsvarstyti galimybę išplėsti EPT įgaliojimus, kad PAL

paraiškos galėtų būti nagrinėjamos remiantis bendromis taisyklėmis;

13. atkreipia dėmesį į tai, kad PAL išdavimo procedūrų neveiksmingumas trukdo novatoriams ir gamintojams ir dėl to neužtikrinamos vienodos pacientų galimybės gauti gydymą ir kad labai svarbu sudaryti vienodas sąlygas generinių ir biologiškai panašių vaistų gamintojams Sąjungoje; todėl pabrėžia, kad reikia veiksmingai spręsti piktnaudžiavimo atskiroiomis patentų paraiškomis ir patentų susiejimu problemas; primena, kad inovacijos turėtų atitikti skubiausius visuomenės poreikius ir kad šiomis aplinkybėmis turėtų būti skatinamas vaistų, įskaitant generinius ir biologiškai panašius vaistus, tiekimas laiku, taip pat jų įperkamumas ir greitas prieinamumas; pabrėžia, kad vadinamoji „Bolar“ išimtis, pagal kurią patentuotų produktų bandymai gali būti atliekami siekiant paremti paraiškas gauti rinkodaros teisę dėl generinių ir biologiškai panašių vaistų šių bandymų nelaikant patentų teisių ar vaistų PAL pažeidimais, taip pat užtikrinamas veiksmingas ir neatidėliotinas pateikimas į rinką pasibaigus patento teisių ir PAL galiojimui, gali būti persvarstyta tik atlikus išsamų poveikio vertinimą;
14. pabrėžia svarbų vaidmenį, kurį atlieka viešosios investicijos į mokslinius tyrimus ir plėtrą (MPT), ir ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti visapusišką viešai finansuojamų MPT farmacijos sektoriuje rezultatų skaidrumą, kad taikant patentavimo ir licencijavimo sąlygas būtų užtikrinta viešųjų investicijų grąža visuomenės sveikatos požiūriu;

Esminiai standarto patentai

15. pripažįsta, jog informacija apie esminių standarto patentų (ESP) buvimą, apimtį ir būtinybę svarbi norint užtikrinti, kad derybos dėl licencijų būtų sąžiningos, o galimiems standartų naudotojams taptų aiškus ESP poveikio jiems mastas ir galimi licenciarai; pažymi, kad, nors daugeliu atveju suinteresuotosios šalys derasi gera valia, dėl ESP neretai bylinėjamosi; siūlo Komisijai išnagrinėti galimas paskatas deryboms, kurios padėtų išvengti bylinėjimosi, nes taip būtų išvengta susijusių ginčų išlaidų ir sumažėtų kitų susijusių problemų;
16. pabrėžia, kad nemažai patento paraiškų, kurias standartus kuriančios organizacijos, nustatydamos standartą, įvardija kaip galimai esmines, galutinai patvirtinus standartą arba išdavus patentą galiausiai gali tokiomis nebebūti, ir kad, numačius tinkamą, iš tiesų nepriklausomą ir skaidrų tikrinimo mechanizmą, būtų sustiprintas skaidrumas ir užtikrintas didesnis teisinis tikrumas; šiuo požiūriu teigiamai vertina bandomąjį ESP esmingumo vertinimo tyrimą¹;
17. prašo Komisijos kartu su atitinkamais subjektais toliau nagrinėti, ko pareikalautų nepriklausoma, nešališka ir skaidri trečiųjų šalių atliekama esmingumo patikros sistema, nustatant tokių išteklių, kaip besiformuojančios technologijos, pvz., dirbtinis intelektas ir susijusios technologijos ir (arba) EPT teikiamos techninės ekspertinės žinios, poreikį, įvertinant jų poveikį ir apibrėžiant vaidmenį, kurį jos galėtų atlikti šiame kontekste, o įgytas žinias panaudoti rengiant teisėkūros iniciatyvą dėl ESP, kuri numatyta 2022 m.

¹ Europos Komisijos Jungtinis tyrimų centras, *Pilot study for Essentiality Assessment of Standard Essential Patents* („Esminių standarto patentų esmingumo vertinimo bandomasis tyrimas“), 2020 m.

pradžioje, remiantis tinkamais poveikio vertinimais;

18. pripažįsta subalansuotos ESP licencijų išdavimo sistemos svarbą ir primygtinai laikosi nuomonės, kad šiuo požiūriu svarbios stabilios, veiksmingos ir teisingos taisyklės; pabrėžia, kad sąžiningos, pagrįstos ir nediskriminacinės sąlygos teisiniu požiūriu yra neaiškios ir suponuoja teisinį netikrumą, ir ragina Komisiją stebėti permainas pramonės sektoriuje ir suteikti daugiau aiškumo įvairiais sąžiningų, pagrįstų ir nediskriminacinių sąlygų ir teismų praktikos aspektais, be kita ko, šiuo tikslu sukuriant observatoriją (kompetencijos centrą); primena ankstesnį Parlamento raginimą Komisijai skelbti metines ataskaitas, kuriose būtų pateikiami faktinių atvejų, kai sąžiningų, pagrįstų ir nediskriminacinių sąlygų nesilaikoma ir kai esminio standarto patento turėtojais piktnaudžiauja savo įtaka rinkoje (angl. *patent 'hold-up'*) bei kai piktnaudžiaujama pažeidžiama esminio standarto patento turėtojų padėtimi (angl. *patent 'hold-out'*), įrodymai;
19. pabrėžia, kad svarbu didinti standartų rengimo organizacijos duomenų bazių skaidrumą, ir ragina standartų rengimo organizacijas atnaujinti savo deklaracijų sistemą ir duomenų bazes; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į Reglamento (ES) Nr. 1257/2012¹ 9 straipsnio 1 dalies c punktą, kuriame nustatyta, kad EPT užduotis yra priimti ir registruoti bendro patento savininko išsipareigojimus dėl licencijų tarptautinėse standartizacijos institucijose; ragina Komisiją ir toliau stebėti trečiųjų šalių įmonių elgesį tarptautinėse standartizacijos institucijose, kuriose, taip pat priėmus naujausius užsienio teismų sprendimus, Europos įmonės atsiduria labai nepalankioje padėtyje, nes kenkiama Europos rinkos konkurencingumui;
20. atkreipia dėmesį į skaidrumo svarbą ir būtinybę iniciatyviai iš anksto teikti būtiną informaciją, kai išduodamos licencijos esminiams standarto patentams sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis taip, kad būtų užtikrinti sąžiningi šalių derybų rezultatai; pabrėžia, kad klausimas, ar ESP turėtojas gali pasirinkti licencijavimo lygį tiekimo grandinėje, ar kuri nors vertės grandinės įmonė turi turėti prieigą prie licencijos, dar nėra išaiškintas, todėl prašo Komisijos bendradarbiauti su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų rastas požiūris į šį klausimą ir jis būtų sprendžiamas;
21. atkreipia dėmesį į esamų pramonės subjektų inicijuojamų savanoriškų iniciatyvų, kuriomis siekiama palengvinti ESP licencijavimą daiktų internetui, pvz., licencijavimo susivienijimų, kuriuose dalyvauja didžioji dauguma Europos ir tarptautinių mobiliojo ryšio technologijų kūrėjų, vertę;

Geografinės nuorodos

22. primena, kad ES saugo apie 3 300 produktų kaip geografines nuorodas (GN) ir kad metinė visų šių produktų vertė padidėjo iki daugiau kaip 75 mlrd. EUR, todėl palankiai vertina iniciatyvas ir veiksmus, kuriais siekiama stiprinti, modernizuoti, racionalizuoti ir geriau įgyvendinti žemės ūkio produktų, maisto produktų, vynų ir spiritinių gėrimų GN sistemą, kad ji taptų tikslesnė ir veiksmingesnė, nes GN padeda kurti ir saugoti

¹ 2012 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1257/2012, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas kuriant bendrą patentinę apsaugą (OL L 361, 2012 12 31, p. 1).

kokybiškas darbo vietas, skatinti socialinį, aplinkos ir ekonominį tvarumą kaimo vietovėse ir skatinti Europos kultūrų įvairovę;

23. mano, kad gamintojams tenkanti pernelyg didelė administracinė našta, susijusi su produktų GN ir garantuotų tradicinių gaminių (GTG) specifikacijų registravimu, pakeitimais ir tvarkymu, turėtų būti svarbiausias būsimų diskusijų klausimas; primena, kad vykdant bendros žemės ūkio politikos reformos peržiūrą vyno ir žemės ūkio maisto produktų GN specifikacijų keitimo procedūros buvo supaprastintos ir racionalizuotos ir kad tokio požiūrio turėtų būti tvirtai laikomasi ateityje;
24. primena, kad apskaičiuota, jog ūkyje išsaugotos sėklos kai kuriose Afrikos šalyse sudaro daugiau kaip 80 proc. visų ūkininkų sėklų poreikių; ragina ES remti intelektinės nuosavybės teisių režimus, kuriais skatinama auginti vietoje pritaikytas sėklų rūšis ir ūkininkų išsaugotas sėklas, laikantis Tarptautinės sutarties dėl maisto ir žemės ūkio paskirties augalų genetinių išteklių (ITPGRFA) nuostatų ir JT deklaracijos dėl valstiečių ir kitų kaimo vietovėse dirbančių žmonių teisių 19 straipsnio;
25. mano, kad labai svarbu saugoti intelektinės nuosavybės teises taip, kad būtų skatinami moksliniai tyrimai ir inovacijos, visų pirma siekiant pradėti auginti atsparesnes žemės ūkio augalų rūšis, kad būtų galima kovoti su klimato kaita, sukurti tvarius agroekologinius ūkininkavimo modelius, kuriuos taikant būtų saugomi gamtos ištekliai ir būtų paisoma nesaugomos dauginamosios ir įvairiarūšės medžiagos teikiamų galimybių ekologiniame sektoriuje; pabrėžia, kad augalų veislių teisinė apsauga yra labai svarbi ir reikalauja tvirtos ir įgyvendinamos apsaugos sistemos ES, ir pabrėžia svarbų Bendrijos augalų veislių teisinės apsaugos sistemų ir Tarptautinės naujų augalų veislių apsaugos sąjungos vaidmenį; pabrėžia, kad intelektinės nuosavybės teisėmis taip pat turi būti padedama užtikrinti aprūpinimą maistu ir ES žemės ūkio maisto produktų modelio atsparumą ir konkurencingumą;
26. pabrėžia, kad reikia dėti daugiau pastangų siekiant didinti su biologinių medžiagų statusu ir patentingumu susijusį skaidrumą; pabrėžia, kad selekciniams turi būti suteikta tinkama galimybė gauti informaciją apie biologinę medžiagą, kuri bus naudojama augalų selekcijos procese; pabrėžia, kad Komisija turėtų įgyvendinti naujus veiksmingų konsultacijų ir informacijos mainų būdus; nepritaria jokiai gyvų gyvūnų patentavimui;
27. mano, kad ne žemės ūkio produktų GN pripažinimas yra svarbus atsižvelgiant į rengiamų ES programų prioritetus, įskaitant pramonės strategijos prioritetus, plėtojant trumpas tiekimo grandines, taip pat žaliąjį kursą skatinant vietoje pagamintus produktus, užtikrinant didesnę naudojamų produktų kilmės ir gamybos procesų atsekamumą ir skaidrumą;
28. remia Komisijos iniciatyvą, remiantis išsamiu poveikio vertinimu, sukurti veiksmingą ir skaidrią ES *sui generis* ne žemės ūkio produktų geografinių nuorodų (GN) apsaugą, pagal kurią būtų nustatoma, kad produktas yra kilęs iš valstybės narės teritorijos arba tos teritorijos regiono ar vietovės, kai tam tikra produkto kokybė, reputacija ar kita savybė iš esmės priskirtina jo geografini kilmėi, siekiant suderinti, *inter alia*, su ES pasirašytu Lisabonos susitarimu dėl kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų Ženevos aktu, kuris apima galimybę apsaugoti ir žemės ūkio, ir ne žemės ūkio produktus; tikisi, kad Komisija kuo greičiau ir ne vėliau kaip iki 2021 m. pabaigos pateiks pasiūlymą dėl teisės akto;

29. pabrėžia, kad ES *sui generis* ne žemės ūkio produktų GN apsaugos sistemos įdiegimu turėtų būti siekiama suteikti naudos vartotojams, sudarant palankesnes sąlygas gauti informacijos apie autentiškus produktų pavadinimus, daryti teigiamą ekonominį poveikį labai mažoms įmonėms ir MVI skatinant konkurencingumą ir daryti bendrą poveikį užimtumui, vystymuisi ir turizmui kaimo ir mažiau išsivysčiusiose vietovėse, o tai visų pirma galėtų padėti ES atsigausti po COVID-19 krizės; mano, kad tokia *sui generis* ne žemės ūkio produktų GN apsauga taip pat palengvintų patekimą į trečiųjų šalių rinkas sudarant ES prekybos susitarimus; vis dėlto mano, kad sistemoje turi būti numatytos būtinos apsaugos priemonės, įskaitant veiksmingus ir skaidrius taikymo ir prieštaravimo mechanizmus;
30. atkreipia dėmesį į tai, kad dabartinė ES prekių ženklų apsauga neleidžia gamintojams patvirtinti ryšio tarp kokybės ir geografinės kilmės ir kad kai kurios valstybės narės jau yra sukūrusios nacionalines *sui generis* apsaugos sistemas, skirtas ne žemės ūkio produktų GN, nes nėra suderintos apsaugos sistemos, o tai lemia rinkos susiskaidymą ir teisinį netikrumą, taip pat daro neigiamą poveikį gamintojams; mano, kad suderinta apsauga Sąjungos lygmeniu užtikrintų būtiną teisinį tikrumą visiems subjektams ir garantuotų intelektinės nuosavybės teisių pažeidimų, susijusių su pagamintais ir amatininkų gaminiais, prevenciją, kad ES galėtų geriau apsaugoti savo interesus tarptautiniu lygmeniu;
31. siūlo pavesti EUIPO atsakomybę už ne žemės ūkio produktų GN registro sukūrimą siekiant užtikrinti vienodą jų nagrinėjimą ir apsaugą visoje Sąjungoje;

ES teisės aktų dėl dizaino apsaugos peržiūra

32. pabrėžia, kad dabartinė ES lygmens dizaino apsaugos sistema buvo sukurta prieš 20 metų ir turėtų būti persvarstyta; todėl palankiai vertina Komisijos norą modernizuoti Sąjungos teisės aktus dėl dizaino apsaugos, kad būtų geriau remiamas perėjimas prie skaitmeninės, tvarios ir ekologiškos ekonomikos; ragina Komisiją, viena vertus, atnaujinti registracijos procedūrą, kad būtų galima lengvai ir paprasčiau apsaugoti naujas dizaino formas, pvz., grafinės naudotojo sąsajas, virtualius ir animacinius dizainus, šriftus ir piktogramas, taip pat susijusias su naujais pokyčiais ir technologijomis, ir, kita vertus, toliau derinti paraiškų teikimo ir anuliavimo procedūras valstybėse narėse;
33. pažymi, kad sudėtinųjų gaminių remontui naudojamų dalių dizaino apsauga yra tik iš dalies suderinta; pažymi, kad kai kurios valstybės narės savo teisės aktuose jau taiko vadinamąją atsarginių dalių išimtį arba remonto išlygą, taigi sudėtingų produktų sudėtinės dalys gali būti gaminamos ir parduodamos nepažeidžiant intelektinės nuosavybės teisių; pažymi, kad tai lemia susiskaidymą vidaus rinkoje ir teisinį netikrumą; todėl ragina Komisiją į savo būsimą pasiūlymą įtraukti „remonto išlygą“, kuri padės remti perėjimą prie tvaresnės ir ekologiškesnės ekonomikos ir išvengtų konkurencijos iškraipymų;
34. mano, kad ES dizaino apsaugos sistema turėtų būti suderinta su ES prekių ženklų sistema, kad dizaino savininkai galėtų užkirsti kelią tam, kad dizaino prekės, pagamintos pažeidžiant intelektinės nuosavybės teises, patektų į ES muitų teritoriją, nes su prekių ženklais siejamomis teisėmis užtikrinama apsauga nuo neteisėtų prekių, vežamų tranzitu per ES, o su dizainu susijusių teisių nėra; ragina Komisiją užpildyti šią

spragą peržiūrint teisės aktus dėl dizaino ir pasirūpinti, kad firminių ženklų savininkai turėtų galimybę užkirsti kelią suklastoto dizaino prekių tranzitui ES;

35. yra įsitikinęs, kad dizaino apsauga turėtų būti vienodai taikoma visoje bendrojoje rinkoje, ir siūlo Komisijai apsvarstyti galimybę suderinti Dizaino direktyvą ir Bendrijos dizaino reglamentą, kad būtų užtikrintas didesnis teisinis tikrumas;

Kova su intelektinės nuosavybės teisių pažeidimais

36. pažymi, kad suklastotos prekės, pvz., suklastoti vaistai ar padirbtos asmeninės apsaugos priemonės bei kaukės, tokių sveikatos krizių kaip COVID-19 pandemija kontekste, kelia rimtą grėsmę ES piliečių sveikatai ir saugai ir gali sukelti rimtą žalą visuomenės sveikatai; tvirtina, kad nors rinkos priežiūros veikla siekiama apsaugoti bendrus viešuosius interesus, o suklastoti produktai yra susiję su privačių intelektinės nuosavybės teisių apsauga, yra glaudus ryšys tarp suklastotų gaminių ir rizikos vartotojų sveikatai ir saugai;
37. pabrėžia, kad 2016 m. iki 6,8 proc. ES importo arba 121 mlrd. EUR vertės prekių buvo suklastotos prekės ir kad jų prieinamumas bendrojoje rinkoje lėmė 50 mlrd. EUR tiesioginių pardavimų nuostolius ir maždaug 416 000 tiesioginių darbo vietų praradimą 2013–2017 m. laikotarpiu¹; atkreipia dėmesį į tai, kad intelektinės nuosavybės teisių pažeidimai kelia nedidelę riziką tiek dėl aptikimo tikimybės, tiek dėl sankcijų taikymo; primygtinai ragina valstybes nares kartu su Komisija, muitinėmis, ES teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europolu), Interpolu ir teisėsaugos institucijomis koordinuoti strategijas ir parengti veiksmingas ir atgrasomas sankcijas, visų pirma siekiant apriboti visuomenei tiekiamų pavojingų produktų kiekį ir kovoti su klastojimu bei piratavimu, ypač kai tai susiję su organizuotu nusikalstamumu;
38. apgailestauja dėl to, kad internetu plačiai naudojamosi platinant suklastotus produktus, taisykles pažeidžiantį turinį ir intelektinės nuosavybės teises pažeidžiančias paslaugas, o tai daro didelį neigiamą poveikį ES gamybos pramonei, taip pat kūrybos, kultūros ir sporto sektoriams; palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl Skaitmeninių paslaugų akto; pabrėžia, kad principu „pažink savo klientą“ ir patikimų pranešėjų sistema būtų nepaprastai svariai prisidėta prie kovos su klastojimu ir kad dirbtinis intelektas bei blokų grandinės technologija galėtų atlikti svarbų vaidmenį kovojant su internete parduodamomis padirbtomis ir piratinėmis prekėmis, taip pat prisidedant prie didesnio intelektinės nuosavybės teisių laikymosi užtikrinimo visoje tiekimo grandinėje; todėl remia naujų technologijų naudojimą siekiant kovoti su intelektinės nuosavybės teisių pažeidimais ir teigiamai vertina EUIPO Stebėsenos centro parengtas įrodymais pagrįstas publikacijas;
39. pripažįsta didelį blokų grandinės technologijų potencialą intelektinės nuosavybės teisių registravimo ir apsaugos srityje; pabrėžia, kad blokų grandinės sistemos gali padėti užtikrinti tiekimo grandinės saugumą taikant atsekamumą, užtikrinant saugą ir kiekvieną žingsnį apsaugant nuo klastojimo pavojaus kiekvienu tiekimo grandinės lygmeniu; pažymi, ypač kalbant apie intelektinės nuosavybės teisių registravimą, kad intelektinės nuosavybės tarnybos turi priimti techninius blokų grandinės sprendimų

¹ EUIPO, *2020 Status Report on IPR infringement: average annual figures* („2020 m. intelektinės nuosavybės teisių pažeidimų padėties ataskaita: metiniai vidurkiai“), 2013–2017 m.

standartus, kad būtų sudarytos sąlygos sąveikumui; pabrėžia, kad intelektinės nuosavybės teisių suteikimo registravimo procedūroje naudojamas dirbtinis intelektas ir susijusios technologijos negali pakeisti kiekvienu konkrečiu atveju žmogaus atliekamos peržiūros, siekiant užtikrinti sprendimų kokybę ir teisingumą;

40. atkreipia dėmesį į nusikaltimų intelektinės nuosavybės srityje ir organizuoto bei sunkaus tarptautinio nusikalstamumo ryšį; todėl teigiamai vertina Tarybos sprendimą gražinti pažeidimus intelektinės nuosavybės srityje į ES kovos su nusikalstamumu prioritetų sąrašą Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykės platformos veiklos per ateinantį 2022–2025 m. ciklą pagrindu ir prašo Komisijos pasirūpinti, kad jie liktų šiame sąrašė, bei stiprinti tarpvalstybinių nacionalinių institucijų, EUIPO, Europolo, ES bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (Eurojusto) ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) bendradarbiavimą;
41. palankiai vertina tai, kad Komisija ketina parengti ES kovos su klastojimu priemonių rinkinį, kad būtų pagerintas teisių turėtojų, valdžios institucijų, teisėsaugos institucijų nacionaliniu ir ES lygmenimis ir tarpininkų bendradarbiavimas, išsamiau paaiškinant vaidmenis ir atsakomybę, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas pagrindiniams subjektams veiksmingai keistis informacija ir duomenimis, skatinti naujų priemonių naudojimą ir kovoti su klastojimu; ragina Komisiją imtis konkrečių veiksmų siekiant stebėti tyčinius intelektinės nuosavybės teisių pažeidimus, įskaitant atvejus, kai pažeidimai naudojami nesąžiningai kaip sąmoninga prekybos strategija, ir siekti didesnės muitinės įstaigų kontrolės ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo kovojant su suklastotų produktų importu; ragina Komisiją apsvarstyti galimybę sukurti panašų ES kovos su kitais intelektinės nuosavybės teisių pažeidimais priemonių rinkinį;
42. pabrėžia, kad ilgalaikis švietimas apie intelektinę nuosavybę mokyklose, klastojimą ir piratavimą taip pat būtų būtinas siekiant pakeisti norą vartoti intelektinės nuosavybės teises pažeidžiančias prekes ir paslaugas; todėl ragina valstybes nares bendradarbiauti su EUIPO siekiant pradėti informavimo kampanijas, be kita ko, 3D spausdinimo srityje; primena, kad dėl 3D spausdinimo technologijos gali kilti tam tikrų konkrečių teisinių problemų, susijusių su visomis intelektinės nuosavybės teisės sritimis, pvz., autorių teisėmis, patentais, dizainu, trimačiais prekių ženklais ir geografinėmis nuorodomis;
43. ragina Komisiją toliau saugoti intelektinės nuosavybės teises ir skatinti jų įgyvendinimą ES nepriklausančiose šalyse, be kita ko, didinant finansavimą tikslinėms ES techninio bendradarbiavimo programoms ir gebėjimų stiprinimui, pvz., trims vykdomoms intelektinės nuosavybės pagrindinėms bendradarbiavimo su Kinija, Pietryčių Azija ir Lotynų Amerika programoms ir bendrai partnerystei su Afrikos žemynu siekiant skatinti geresnę intelektinės nuosavybės kūrimą ir valdymą, taip pat remiant intelektinės nuosavybės režimus, kuriais stiprinama vietos žemės ūkio plėtra; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją, remiantis ES patirtimi, padėti politikos formuotojams ir vykdymo užtikrinimo institucijoms bei suteikti jiems žinių ir rekomendacijų, kaip stiprinti gebėjimus siekiant kovoti su intelektinės nuosavybės teisių pažeidimais, taip pat skatinti priimti įgyvendinamus sprendimus, kuriais galėtų būti gerokai sumažintos sąnaudos ir supaprastintos intelektinės nuosavybės teisių apsaugos suteikimo, išsaugojimo ir vykdymo užtikrinimo procedūros, ir teikti informaciją teisių turėtojams apie kintančią pažeidimų aplinką bei suklastotų prekių tiekimą;

Nauji iššūkiai formuojant intelektinės nuosavybės politiką

44. pabrėžia, kad intelektinės nuosavybės, susijusios su dirbtinio intelekto technologijomis, apsauga svarbi ir į ją turi būti tinkamai atsižvelgiama, ir, net jeigu dabartinės kompiuterinių išradimų apsaugos taikant patentus taisyklės gali apimti dirbtinio intelekto technologijas, būtini aiškūs išradimų, sukurtų su dirbtinio intelekto technologijų pagalba, apsaugos kriterijai; todėl prašo Komisijos užtikrinti teisinį tikrumą šiuo klausimu bendradarbiaujant su EPT ir EUIPO bei atidžiai tarptautiniu lygmeniu stebėti šį klausimą PINO;
45. ragina valstybes nares nedelsiant perkelti į nacionalinę teisę Autorių teisių direktyvos nuostatas taip, kad būtų atspindėtas teisėkūros institucijų pasiektas susitarimas pagerinti šia direktyva užtikrinamą apsaugą ir leisti taikyti išimtis, pvz., prieigą prie švietimo internetu ir suskaitmenintą kultūros paveldą; ragina Komisiją stebėti išpirkimo sutartis, kad būtų užtikrintas sąžiningas atlygis kūrėjams, grindžiamas autorių teisėmis; pabrėžia, kad dėl nepakankamo autorystės ir autorių teisių nuosavybės taisyklių suderinimo gali būti priimti skirtingi nacionaliniai sprendimai dėl kūrinių, kuriems naudojamas dirbtinis intelektas;
46. pabrėžia, kad, nepaisant aukšto intelektinės nuosavybės teisių suderinimo lygio visoje Europoje, vis dar trūksta veiksmingo tarpvalstybinio šių teisių įgyvendinimo ES;
47. palankiai vertina Komisijos pranešimą, kad ji persvarstys Duomenų bazių direktyvą, siekdama palengvinti prieigą prie duomenų ir jų naudojimą, kartu apsaugant teisėtus interesus; atkreipia dėmesį į tai, kad moksliniams tyrimams vis dar trukdo nereikalingos kliūtys ir kad reikia toliau plėtoti patikimas duomenų erdves, kad tyrėjai galėtų rasti mokslinių sprendimų, be kita ko, esant išskirtiniams laiko apribojimams; šiuo atžvilgiu pabrėžia išimtinių teisių apribojimų ir išimčių vaidmenį;
48. apgailestauja, kad Komisijos 2016 m. atliktame pretenzijas dėl patentinių teisių reiškiančių subjektų Europoje tyrime¹ nebuvo aiškiai atsakyta į klausimą, ar kai kurių iš šių subjektų verslo modeliai, kurie apima patentų įsigijimą iš trečiųjų šalių ir mėginimą generuoti pajamas „apsaugant“ juos nuo tariamų pažeidėjų piktnaudžiaujant teisine asimetrija, prilygsta piktnaudžiavimui esamų teisės aktų spragomis, taigi yra problema, kurią būtina spręsti; ragina Komisiją toliau stebėti šį klausimą ir atlikti atitinkamą išsamų tyrimą;
49. palankiai vertina visų valstybių narių pastangas užtikrinti, kad teismai, sprenddami bylas dėl uždraudimo, atsižvelgtų į proporcingumo principą;
50. pažymi, kad intelektinės nuosavybės teisių apsauga yra labai svarbi siekiant skatinti mokslinius tyrimus ir novatoriškų produktų bei procesų, įskaitant naujus vaistus, gamybą, tačiau yra įsitikinęs, kad svarbu kovoti su pasaulinėmis ekstremaliomis sveikatai situacijomis, spręsti tam tikrų medicinos produktų prieinamumo klausimą ir sudaryti sąlygas gyvybes gelbėjančioms priemonėms viešojo intereso labui savanoriškai sutelkti patentus, taikyti priverstinę licencijavimą ir PPO TRIPS sutartyje numatytas lankstumo priemones; todėl ragina Komisiją analizuoti ir ieškoti galimų variantų privalomo licencijavimo ES veiksmingumui ir geresniam koordinavimui užtikrinti,

¹ Europos Komisijos Jungtinis tyrimų centras, *Patent Assertion Entities in Europe: Their impact on innovation and knowledge transfer in ICT markets* („Pretenzijas dėl patentinių teisių reiškiantys subjektai Europoje: jų poveikis inovacijoms ir žinių perdavimui IRT rinkose“), 2016 m.

atsižvelgiant į atvejus, kuriais jis buvo naudojamas Sąjungoje, jo naudojimo priežastis, sąlygas, kuriomis buvo leista jį taikyti, jo ekonomines pasekmes ir į tai, ar juo buvo pasiektas pageidautas poveikis;

51. pabrėžia, kad, siekiant veiksmingai kovoti su COVID-19 viruso ir jo atmainų plitimu, būtina visame pasaulyje užtikrinti teisingesnį vakcinų paskirstymą, ir pabrėžia būtinybę remti visuotinę prieigą prie COVID-19 vakcinų; pažymi, kad galimybių įsigyti vakcinų už prieinamą kainą trūkumas vis dar yra didelis iššūkis besivystančiose šalyse; todėl remia Komisiją ir valstybes nares joms dedant pastangas, kad ES nepriklausančios šalys panaikintų dabartinius eksporto draudimus ir aktyviau dovanotų vakcinas; ragina Komisiją ir valstybes nares ir toliau dėti dar daugiau pastangų remiant technologijų perdavimą ir savanorišką intelektinės nuosavybės teisių licencijavimą, siekiant padidinti visuotinę prieigą prie įperkamų su COVID-19 susijusių medicinos produktų, spręsti pasaulinių gamybos apribojimų bei pasiūlos trūkumo problemą ir taip gydyti pasaulio gyventojų endemines ar pandemines infekcines ligas;
52. palankiai vertina tai, kad mažiausiai išsivysčiusios šalys jau naudojami galimybe iki 2033 m. sausio 1 d. netaikyti TRIPS nuostatų dėl vaistų; todėl primygtinai ragina Komisiją, bendradarbiaujant su PPO, vykdyti savo pažadą aktyviai ir konstruktyviai dalyvauti tekstu grindžiamose derybose PPO, siekiant skatinti ir remti vakcinų gamybos pajėgumų didinimą besivystančiose šalyse ir skatinti savanorišką ir greitą intelektinės nuosavybės teisių telkimą krizės metu, taip pat skatinti licencijavimo susitarimus ir pradėti dialogą dėl esamų savanoriško licencijavimo kliūčių ir būdų joms įveikti;
53. siūlo sukurti ES lygmens intelektinės nuosavybės koordinatoriaus tarnybą, siekiant užtikrinti holistinį ir koordinuotą požiūrį į ES intelektinės nuosavybės politiką ir stiprinti įvairių nacionalinių intelektinės nuosavybės institucijų, Komisijos generalinių direktoratų ir kitų už intelektinės nuosavybės teises atsakingų organų, pvz., EPT, EUIPO, PINO ir kitų susijusių subjektų, bendradarbiavimą; intelektinės nuosavybės koordinatorius galėtų toliau skatinti kovą su intelektinės nuosavybės teisių pažeidimais aukščiausiu politiniu lygmeniu ir prireikus imtis kitų su intelektinės nuosavybės teisėmis susijusių pareigų;
54. pritaria minčiai, kad reikia skatinti geresnį intelektinės nuosavybės valdymą mokslinių tyrimų ir inovacijų bendruomenėje siekiant įgyvendinti pažangius Europos mokslinius tyrimus inovacijų srityje, kurie yra naudingi jos piliečiams ir įmonėms; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad viešosiomis lėšomis finansuojama intelektinė nuosavybė turi būti naudojama sąžiningai ir veiksmingai ir kad ES lėšomis pasiekti rezultatai turėtų būti naudojami visiems skirtingai ES ekonomikai gerinti;
55. primena, kad intensyvaus naudojimosi intelektinės nuosavybės teisėmis sektoriai kuria didžiąją dalį ES prekybos veiklos ir kad labai svarbu apsaugoti ir užtikrinti intelektinės nuosavybės teises trečiojoje šalyse; teigiamai vertina Komisijos įsipareigojimą siekti tvirtos intelektinės nuosavybės apsaugos būsimuose laisvosios prekybos susitarimuose; prašo Komisijos paraginti, kad intelektinės nuosavybės teisių gynimo klausimas būtų sprendžiamas Pasaulio prekybos organizacijoje (PPO) ir PINO;
56. primena, kad vienas iš pagrindinių besivystančioms šalims kylančių iššūkių yra pasistūmėti į viršų pasaulinės vertės grandinės skalėje vykdant ekonomikos įvairinimą, o tam būtinos sąžiningos ir vystymąsi skatinančios pasaulinės prekybos taisyklės;

57. ragina besivystančias šalis stiprinti regionines vertės grandines ir regionų vidaus prekybą bei investicijas į sveikatą ir su sveikata susijusiose srityse, visų pirma dedant bendras mokslinių tyrimų ir plėtros pastangas medicinos mokslinių tyrimų srityje bei sutelkiant išteklius regiono lygmeniu; susirūpinęs pažymi, kad, remiantis rinkos stebėjimo tarnybos „Global Trade Alert“ duomenimis, nuo 2020 m. kovo 21 d. 54 vyriausybės nuo tų metų pradžios pradėjo taikyti pagrindinių medicinos reikmenų eksporto apribojimus; pabrėžia, kad regioniniai prekybos paktai turėtų būti naudojami siekiant užkirsti kelią pagrindinių produktų eksporto draudimui esant pasauliniam ir regioniniam trūkumui, pavyzdžiui, besitęsiančios pandemijos krizės atveju;

o

o o

58. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.